

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

10 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Burduh Victor și Ghervas Maria,

Judecând în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 236 de infanterie Dnepropetrovsk din 14 iunie 1944, în privința lui

Deordiev Lavrenti Xxxxx, a.n. xxxx,
originar și locuitor al s. Xxxxx,
r-nul Xxxxx.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 236 de infanterie Dnepropetrovsk din 14 iunie 1944, Deordiev L. a fost condamnat în baza art. 54-1 „a” CP al RSSU la 10 ani privațiune de libertate, cu privarea de drepturi pe termen de 3 ani și confiscarea averii.

Inculpatul Deordiev L. a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, fiind nemulțumit de activitățile guvernului sovietic, în luna martie 1932, trădându-și patria, a trecut frontiera de stat pe teritoriul României, unde ulterior a locuit pe teritoriul acestui stat până la ocuparea temporară de către trupele germane a satului Nezavertailovca, adică până în luna noiembrie 1941, după ce s-a întors în satul său natal Nezavertailovca, unde a locuit până la sosirea armei roșii.

În ședința de judecată inculpatul Deordiev L. și-a recunoscut vinovăția în cele incriminate și a declarat că, într-adevăr, în luna aprilie 1932, în legătură cu condițiile materiale precare din gospodăria dâșilor, el de comun acord cu fratele său, s-au înțeles să treacă frontiera de stat pe teritoriul României. Aproximativ în luna martie,

odată ce afară se întuneca ei au plecat de acasă, despre ce nu au comunicat rudelor și s-au îndreptat prin înot peste Nistru. În regiunea satului Purcari, ei au ieșit pe teritoriul României, unde au fost reținuți de către grănicerii români și arestați. În România au locuit până în luna noiembrie 1941. În această lună a anului 1941 s-a întors în satul natal, unde a locuit până la sosirea armatei roșii. A susținut că a fost chemat la jandarmerie și i s-a propus să activeze în calitate de polițist, însă dânsul nu a dat acordul.

2. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, în care, invocând prevederile art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 236 de infanterie Dnepropetrovsk din 14 iunie 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui Deordiev L. în baza art. 54-1 „a” CP al RSSU și reabilitarea lui în temeiul art. 3 din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, inclusiv cele care au fost condamnate pentru eschivare din motive religioase de la înrolare în rândurile armatei roșii.

Probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 54-1 „a” CP al RSSU - trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul, prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede acest articol.

Instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, hotărârea de condamnare în privința inculpatului Deordiev L., pentru trădare de patrie, este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Din acest motiv, hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Deordiev L., în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) CPP, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Hotărârile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute în art. 453 Cod de procedură penală, adică în cazul în care un viciu

fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, este o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Totodată, conform art. 3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, cu modificările ulterioare, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „trădare de patrie”, „agitație antisovietică” sau „activitate contrarevoluționară”.

Astfel, condamnarea lui Deordiev L. pentru trădare de patrie, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, deoarece sentința de condamnare în privința acestuia, a fost pronunțată în lipsa unor probe, precum și în lipsa apărătorului, fiindu-i încălcat condamnatului dreptul la apărare și la un proces echitabil.

Reieșind din cele constatate și reținând prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speță motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare a lui Deordiev L. în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și reabilitarea lui.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. Din aceste motive, în temeiul art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 236 de infanterie Dnepropetrovsk din 14 iunie 1944, în privința lui **Deordiev Lavrenți Xxxxx** cu încetarea procesului penal în baza învinuirii pe art. 54-1 „a” CP al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a condamnatului și

dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Burduh Victor

Ghervas Maria